

Handläggare: Sture Svedjedal
Telefon: 08/ 508 25 072

Till
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Möjligheten att överföra kommunens hemvärnsnämnd från brand- och räddningsnämnden till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Yttrande över remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen.

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Frågan om kommunens roll inom hemvärdet är oklar och skulle behöva utredas närmare då en ny hemvärnsförordning (1997:146) har ersatt den tidigare gällande hemvärnsförordningen (1970:304) i vilken det föreskrevs att det i varje kommun skulle finnas en hemvärnsnämnd.

Om man utan att närmare utreda dessa förändrade förutsättningar ändå bedömer att en överföring av nuvarande hemvärnsnämnd ska göras från brand- och räddningsnämnden till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, kan förvaltningen inte se att det i nuläget finns några hinder att överföra hemvärnsnämnden/ delegationen till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden under förutsättning att kostnadstäckning erhålls för verksamhetsområdet

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden för yttrande remitterat "Utredningen om möjligheterna att överföra kommunens hemvärnsnämnd från brand- och räddningsnämnden till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden". Remissen ska vara besvarad senast den 28 januari 2009.

Ärendet har utarbetats inom kansliavdelningen.

Kommunstyrelsen behandlade den 19 november 2008 ett ärende om att bildandet av ett gemensamt brandförbund (kommunalförbund), i utlåtande 2008:202.

Kommunstyrelsen beslöt utan omröstning bifalla borgarrådsberedningens förslag. Kommunstyrelsen föreslog under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut för egen del följande.

- 2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att utreda möjligheterna att överföra ansvaret för de uppgifter som enligt lag eller annan författning ankommer på kommunens hemvärnsnämnd från brand- och räddningsnämnden till socialtjänstnämnden från och med den 1 januari 2009.*

Det gemensamma brandförbundet (kommunalförbund mellan 10 kommuner) kan inte enligt kommunallagen ha ansvar för hemvärnsnämnden/delegationen.

Remissen

Den 1 januari 2009 bildades Storstockholms brandförsvaret, ett kommunalförbund mellan 10 kommuner. Detta medför att Stockholms stads brand- och räddningsnämnd upplöses den 28 februari 2009 och merparten av nämndens uppgifter förs över till kommunalförbundets fullmäktige.

Stadsledningskontoret har fått uppdrag att utreda möjligheten att föra över ansvaret för att fullgöra de i lag eller annan författning, reglerande uppgifter som ankommer på kommunens hemvärnsnämnd från brand- och räddningsnämnden till socialtjänstnämnden från och med den 1 januari 2009

Enligt hemvärnskungörelse (1970:304) ska det i varje kommun finnas en hemvärnsnämnd. Kommunstyrelsen är hemvärnsnämnd om inte kommunen har tillsatt en särskild hemvärnsnämnd eller uppdragit åt någon annan nämnd att vara hemvärnsnämnd.

Stadsledningskontoret anser med stöd i hemvärnskungörelsen att det är möjligt att föra över uppgiften som hemvärnsnämnd från brand- och räddningsnämnden till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden den 1 januari 2009.

Då brand- och räddningsnämnden upplöses den 28 februari 2009 anser stadsledningskontoret att uppgiften som hemvärnsnämnd ska överföras till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden från och med den 28 februari 2009.

Information om hemvärdet till brand- och räddningsnämnden från Stockholms brandförsvaret

Förvaltningen lämnar nedan en redogörelse för hemvärdets uppgifter genom det informationsmaterial Stockholms brandförsvaret (förvaltningen) lämnade till brand- och räddningsnämnden i april 2007. Det var sammanställt av chefen för Livgardesgruppen och beskrev organisationen och bemanningen av hemvärdet och hemvärnsmän etc. i Stockholmsregionen. Informationen hade följande lydelse.

”Hemvärdet inom Livgardesgruppen organiseras i tre hemvärnsbataljoner som i sin tur är indelade i hemvärnskompanier. Inom Livgardesgruppen har vi tre bataljoner:

***Hvbat Attundaland** (norrkommuner) med ett antal hemvärnskompanier,*

***Hvbat Stockholm** (kompanierna benämns i Stockholmsbataljonen: Västerort, Stockholm Södra, Solna/ Sundbyberg, Stockholm Centrala (består av tidigare kompanierna Nacka, St Görän och Nacka) och*

***Hvbat Syd** (södra kommunerna) med ett antal hemvärnskompanier.*

En hemvärnsbataljons innehåller ca 300 - 700 hemvärnssoldater.

Kompaniernas områden motsvarar oftast kommunområden.

Kompanierna är i sin tur uppdelade i plutoner (tre – fyra st)

Ett hemvärnskompani innehåller ca 100 – 150 hemvärnssoldater.

Vi har också ett antal hemvärnsinsatsplutoner som övar mer omfattande än övrigt hemvärn. Dessa plutoner är fordonsburna och har högre tillgänglighet än övriga.

I varje hemvärnsförband ingår personal ur avtalsorganisationerna dvs. från Röda korset, Frivilliga radioorganisationen, FMCK (motorcykelordonnanser), Lottakårens (stabs/förplägnad), SKBR (bilförare) FFK (flygförare) mm. En hel del av denna personal är kvinnlig.

Avtalspersonalen som ingår i hemvärdet har vapentjänst men de är inte tilldelade personliga vapen och förvarar inte vapen hemma.

Hemvärnsförbanden genomför ett omfattande utbildningsprogram inledningsvis under året i form av befattningsutbildning såsom: sjukvårds-, sambands-, stabs-, vapen-, förplägnads-, fältarbetstjänst mm.

Senare under året övas i förband dvs i grupp, pluton, kompani och även slutövning i bataljon och i denna utbildning ingår en del skarpskjutning i förband.

Den viktigaste vapentjänst bedrivs med hemvärnsmannens eget vapen dvs automatkarbin 4 (Ak 4B). Det finns i hemvärdet även tyngre vapen i form av bl a kulsprutor, granatgevär men dessa förvaras i larmade kassuner på militärt område och används mindre ofta.

Alla som har tilldelats ett eget vapen skall varje år genomföra ett så kallat baskrav dvs visa upp på skjutbana att han kan hantera sitt vapen både säkerhetsmässigt och skjutmässigt. Genomförs inte baskrav tas hans vapen in och förvaras i vapenkassun tills hans gjort sitt baskrav. Ingen hemvärnsman förvarar ammunition i hemmet. Vapnet förvaras i hemmet tredelat. Vapnet är dessutom försett med ett så kallat patronlageslås och nyckel skall förvaras gömd.

Från och med 1/10 07 kommer alla patronlagesnycklar vara insamlade och förvarade i kassuner dvs en inbrottstjuv som hittar vapnet kommer inte att kunna bruka detta. Förvaras inte vapen på korrekt sätt tas vapnet in och hemvärnsmannen sägs upp.

I Stockholm dvs Livgardesgruppens område så är man ca 2000 hemvärnssoldater bestående både av hemvärdsmän och avtalspersonal. Man har självfallet vakanser.

I Sverige är avsikten att hemvärdet skall bestå av ca 30000 män och kvinnor.

En hemvärnsman som söker till hemvärdet får besök i hemmet där en personlig intervju och bedömning av personen sker förutom att bostaden bedöms ur möjligheten att förvara vapen. Exempelvis tillåter vi inte att vapen förvaras i studerandebostäder.

Jämsides med detta sker registerkontroll plus den kommunala kontrollen. Om dessa kontroller ger klartecken genomgår hemvärdsmannen en grundkurs hemvärnsman i Livgardesgruppens regi, torsdag till söndag. Kraftsamling på denna kurs är bl a vapen inklusive säkerhetsbestämmelser.

Förutsättning för att bli hemvärnsman är fullgjord värnplikt.

Efter genomförd kurs sker placering i en hemvärnsgrupp i någon pluton i något kompani. Oftast sker detta i det hemvärnskompani som finns i kommunen.

I hemvärnet är det sedan gruppchefen och plutonschefen som har uppgift att följa upp att vederbörande deltar i övningar under året. Ofta sker samverkan i gruppen genom att gruppen har internt uppkopplat telefonmöte för att stämma av utbildning och deltagande. Genom detta får man också en bra möjlighet att följa upp personalen.

Utdrag ur verksamhetsberättelse 2007 för brand- och räddningsnämnden, Stockholms brandförsvaret, avseende hemvärnsnämnden/delegationen enligt följande

Brand- och räddningsnämndens hemvärnsdelegation utgör stadens hemvärnsnämnd i nuläget. Delegerade har under 2007 varit Magnus Haglund (m) – ordförande, Jimmy Ekman (s) – vice ordförande, Anna Eklund (fp) – ledamot t.o.m. 2007-10-15 och Hélena Levy (m) ledamot fr.o.m. 2007-11-19.

Hemvärnsdelegationen avger yttrande till försvarsmakten över ansökningar till allmänna hemvärnet från personer folkbokförda i Stockholm. Delegationen beslutar också om bidrag till hemvärnskompaniernas lokalkostnader.

Under 2007 har hemvärnsdelegationen haft 10 sammanträden, varvid 88 ansökningar behandlats (jfr 2006 – 96 ansökningar). Lokalkostnadsbidraget har uppgått till 451 tkr, d.v.s. samma belopp som för år 2006.

Handläggningsrutin; ”Antagning av hemvärmän” utförd av Stockholms brandförsvaret enligt följande.

- 1. Försvarsmakten genom **Livgardesgruppen** eller **Södertörnsgruppen** eller i undantagsfall andra grupper inom militärdistriktet översänder ansökningshandlingar "för kommunstyrelsens yttrande". Handlingarna består av missiv med bilagda ansökningar ifyllda av de sökande.*
- 2. Ärendet registreras hos brandförsvarets registrator och överlämnas till hemvärnsdelegationens sekreterare.*
- 3. Brandförsvarets blankett "Registerförfrågan" fylls i av sekreteraren med datum samt den sökandes namn och personnummer. Samtidigt kollas att den sökande är folkbokförd i Stockholm och med ledning av adressen inom vilken stadsdelsförvaltning han/hon är*

boende. Är den sökande inte folkbokförd i Stockholm återsänds ansökningshandlingarna till försvarsmakten.

4. Ifylld registerförfrågan och kopia av framsidan på ansökningsblanketten häftas ihop och sänds i slutet kuvert med internpost (via Stadshuset) till stadsdels- förvaltningen i den stadsdel där den sökande är skriven. Försändelsen adresseras till registrator. Datum för utskicket noteras på missivet.

5. Stadsdelsförvaltningens registrator överlämnar förfrågan till ansvarig handläggare inom förvaltningen, vanligtvis vid socialavdelning eller liknande, som besvarar förfrågan och återsänder den till brandförsvaret.

6. Brandförsvarets registrator noterar mottagandet i diariet och överlämnar den besvarede remissförfrågan till delegationens sekreterare. Sekreteraren sammanställer inkomna remissvar till ärende i hemvärnsdelegationen. Sekreteraren är också föredragande. Delegationens beslut protokollförs. Protokollet justeras av ordförande och vice ordförande.

7. Delegationens beslut noteras på varje ansökan som efter underskrift av sekreteraren återsänds till försvarsmakten tillsammans med kopia av protokollet. Datum för beslutet antecknas på missivet som därefter arkiveras tillsammans med registerförfrågningarna.

8. Det justerade protokollet från hemvärnsdelegationen överlämnas i original till nämndens sekreterare som svarar för att det anmäls vid nästkommande sammanträde med Brand- och räddningsnämnden. Kopia av protokollet tillställs registrator som noterar att ärendet avslutats. Sekreteraren behåller en protokollskopia.

Förvaltningens synpunkter

Stadsledningskontoret har inte angivit någon grund till varför en överföring av hemvärnsnämnden från brand- och räddningsnämnden till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden är lämplig. Den koppling som kan göras är nämndens/förvaltningens åtagande för ärendehantering inom individområdet i samarbete med stadsdelsförvaltningarna.

En ny hemvärnsförordning (1997:146) har ersatt den tidigare gällande hemvärnsförordningen (1970:304) i vilken det föreskrevs att det i varje kommun skulle finnas en hemvärnsnämnd. I den nya förordningen § 1 framgår att hemvärdet ingår i Försvarsmakten och att kommunen har rätt att utse minst en ledamot i ett hemvärnsråd som organiseras av kommunen. Frågan om kommunens roll inom hemvärdet är därför oklar och skulle behöva utredas närmare.

Om man utan att närmare utreda dessa förändrade förutsättningar ändå bedömer att en överföring av nuvarande hemvärnsnämnd ska göras, kan förvaltningen inte se att det finns några hinder att i nuläget överföra hemvärnsnämnden/ delegationen till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden under förutsättning att kostnadstäckning erhålls för åtagandet. Det innebär också att kompensation i budget bör ges vid eventuella uppräknings av lokalhyror för hemvärnskompanierna.

I nuläget är lokalkostnaderna ca 0,4 mnkr per år. Förvaltningen bedömer att uppgiften därutöver tar i anspråk ca 20 % av en heltidsanställning, ca 0,1 mnkr per år, totalt 0,5 mnkr per år.

Förvaltningen vill också påtala att en överföring av hemvärnsnämnden/delegation förutsätter att denna uppgift tillförs nämndens reglemente.

Bilagor

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, Utredningen om möjligheterna att överföra kommunens hemvärnsnämnd från brand- och räddningsnämnden till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden”.